

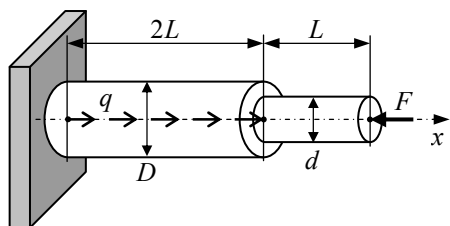
ЧИСТ ОПЪН (ЧИСТ НАТИСК):

(Метод на сечението, статично определени греди)

ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ДОПУСТИМ ТОВАР

УСЛОВИЕ:

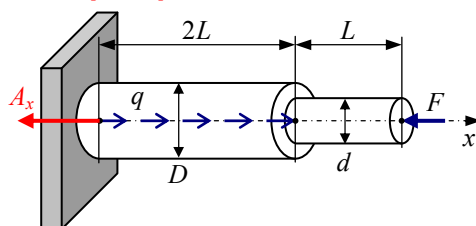
1. Да се оразмери показаният конструкционен елемент.
2. Да се начертаят диаграмите на напреженията в застрашените сечения.
3. Да се пресметне сумарната надлъжна деформация.

Дадено е: $F = 0,5qL$; $L = 0,2$ m; $D = 60$ mm; $d = 30$ mm;
 $E = 2,1 \cdot 10^{11}$ Pa; $\sigma_{дон}^{on} = 50$ MPa; $\sigma_{дон}^{nam} = 120$ MPa.

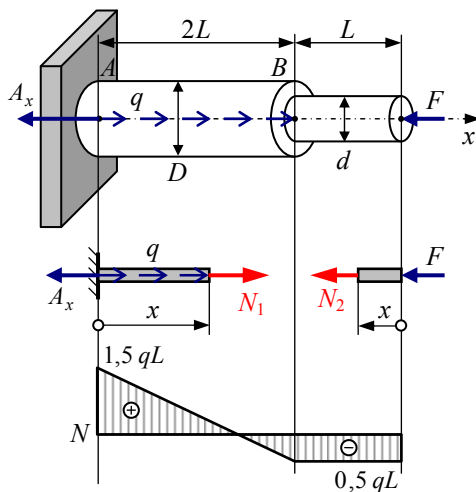
РЕШЕНИЕ:

I. Опорни реакции

$$\sum x_{1i} = 0: \quad A_x - q \cdot 2L + F = 0;$$
$$A_x = 2qL - 0,5qL = 1,5qL.$$

II. Вътрешни усилия – гредата има два участъка

I участък, лява част, $x \in [0; 2L]$, $\rightarrow$:

$$\sum x_i = 0: \quad N_1 + qx - A_x = 0;$$
$$N_1 = -qx + 1,5qL - \text{уравнение на права линия.}$$
$$N_1(x=0) = 1,5qL; \quad N_1(x=2L) = -0,5qL.$$

II участък, дясна част, $x \in [0; L]$, $\leftarrow$:

$$\sum x_i = 0: \quad N_2 + F = 0;$$
$$N_2 = -F = -0,5qL = \text{const.}$$

Диаграма на вътрешното усилие N.

III. Вид съпротива

I участък: чист опън / чист натиск.

II участък е подложен на чист натиск с големина ($N_2 < 0$).

IV. Застрашени сечения

Двата участъка имат различно сечение, поради което се пресмятат отделно. КЕ е изработен от крехък материал ($\sigma_{дон}^{on} \neq \sigma_{дон}^{nam}$), следователно застрашени са сеченията с максималните положителни и отрицателни стойности на N .

За I участък застрашени са: сечение A с $N_1 = 1,5qL$ (опън) и сечение B с $N_1 = -0,5qL$ (натиск).

За II участък всички сечения са застрашени, с $N_2 = -0,5qL$ (натиск).

V. Заstraшени точки в заstraшените сечения

При чист опън (чист натиск) всички точки от заstraшените сечения са заstraшени точки.

VI. Якостно оразмеряване

$$\text{Сечение } A: \sigma_x = \frac{N_1}{A_1} \leq \sigma_{дон}^{он}; \quad \frac{1,5qL}{\pi D^2} \leq 50 \cdot 10^6; \quad q \leq \frac{\pi \cdot 0,06^2 \cdot 50 \cdot 10^6}{1,5 \cdot 0,2 \cdot 4} = 471239 \text{ N/m.}$$

$$\text{Сечение } B: |\sigma_x| = \left| \frac{N_1}{A_1} \right| \leq \sigma_{дон}^{нат}; \quad \frac{0,5qL}{\pi D^2} \leq 120 \cdot 10^6; \quad q \leq \frac{\pi \cdot 0,06^2 \cdot 120 \cdot 10^6}{0,5 \cdot 0,2 \cdot 4} = 3392920 \text{ N/m.}$$

$$\text{Вс. сеч. от II участък: } |\sigma_x| = \left| \frac{N_2}{A_2} \right| \leq \sigma_{дон}^{нат}; \quad \frac{0,5qL}{\pi d^2} \leq 120 \cdot 10^6; \quad q \leq \frac{\pi \cdot 0,03^2 \cdot 120 \cdot 10^6}{0,5 \cdot 0,2 \cdot 4} = 848230 \text{ N/m.}$$

Приемам $q = 471000 \text{ N/m} = 471 \text{ kN/m}$.

Забележка: Сечение B е същото като сечение A, но е подложено на по-малко натоварване при по-голямо допустимо напрежение. Ако се съобрази това, пресмятането за сечение B става излишно.

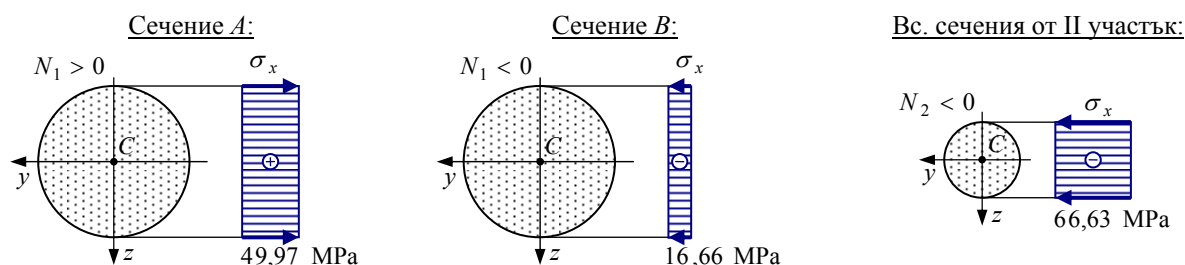
VII. Диаграми на напреженията в заstraшените сечения

Действителни стойности на напреженията:

$$\text{Сечение } A: \sigma_x = \frac{N_1}{A_1} = \frac{1,5 \cdot 471000 \cdot 0,2 \cdot 4}{\pi \cdot 0,06^2} = 49974652 \text{ Pa} = 49,97 \text{ MPa} = \max \sigma_x^{он}.$$

$$\text{Сечение } B: \sigma_x = \frac{N_1}{A_1} = \frac{-0,5 \cdot 471000 \cdot 0,2 \cdot 4}{\pi \cdot 0,06^2} = -16658217 \text{ Pa} = -16,66 \text{ MPa}.$$

$$\text{Вс. сечения от II участък: } \sigma_x = \frac{N_2}{A_2} = \frac{-0,5 \cdot 471000 \cdot 0,2 \cdot 4}{\pi \cdot 0,03^2} = -66632870 \text{ Pa} = -66,63 \text{ MPa} = \max \sigma_x^{нат}.$$

VIII. Сумарна надлъжна деформация

$$\Delta L_1 = \int_0^{2L} \frac{N_1(x)}{E \cdot A_1} dx = \frac{4}{2,1 \cdot 10^{11} \cdot \pi \cdot 0,06^2} \int_0^{2,0,2} (1,5 \cdot 471000 \cdot 0,2 - 471000x) dx = 3,17 \cdot 10^{-5} \text{ m};$$

$$\Delta L_2 = \frac{N_2 L_2}{E \cdot A_2} = \frac{-0,5 \cdot 471000 \cdot 0,2 \cdot 0,2 \cdot 4}{2,1 \cdot 10^{11} \cdot \pi \cdot 0,03^2} = -6,35 \cdot 10^{-5} \text{ m};$$

$$\Delta L_{\Sigma} = \Delta L_1 + \Delta L_2 = (3,17 - 6,35) \cdot 10^{-5} = -3,18 \cdot 10^{-5} \text{ m}.$$

($\Delta L_{\Sigma} < 0$, KE ще се скъси)